

TÚRKEVE

AZ ÖNKORMÁNYZAT
LAPJA
XXXVI. ÉVFOLYAM
2023. JANUÁR

JANUÁRI JELES NAPOK

JANUÁR - VÍZÖNTŐ HAVA

Hónapneveink latin eredetűek. Római hagyomány szerint a hónapoknak – márciustól decemberig – a városalapító Romulus király adott volna első ízben nevet. Ez az első római naptár valójában empirikus parasztkalendárium lehetett, amely csak a mezei munkák szempontjából számba vehető tíz hónapot vette figyelembe. A fennmaradó téli holt időt – a földművelés planetáris urának, Szaturnusznak a hatalma alá eső Bak és Vízöntő havát – az i.e. 700 körüli naptárreform idején iktatták be az új 12 hónapos holdnaptárba Ianuarius és Februarius néven. Ianuarius hónap névadója Ianus, a kezdet és a vég istene volt, neki tulajdonítható, hogy a korábbi márciusi, majd szeptemberi évkezdés helyett a rómaiak utóbb január 1-jén kezdték az évet.

Az év első hónapját a csillagászati év megfelelő hónapneve után régebben Vízöntő havának is nevezték. A csillagászati hónapok a napév fordulópontjaihoz igazodva a naptári hónapok utolsó dekádjában kezdődnek: a tulajdonképpeni Vízöntő hava január 21-én vagy 22-én. A régi időszámítás természetesen az évkezdetet is csillagászati fordulóponthoz, esetünkben a téli napfordulóhoz igazította.

Január 6. - Vízkereszt, a karácsonyfa lebontásának napja.

Vízkeresztet január 6-án ünnepli a katolikus egyház parancsolt ünnepként. Az epifánia („epiphania Domini”, az „Úr megjelenése”) néven is nevezett nap Jézus Krisztus megjelenésének ünnepe. A magyar vízkereszt elnevezés az ilyenkor hagyományosan végzett vízszentelésből eredeztethető. A nyugati egyházak erre a napra teszik a Háromkirályok látogatását is a kis Jézusnál. A januári hideg eléggé csípős tud lenni, a sál, sapka, kesztyű mindenféleképpen elkél.

Január 13. - Veronika napja

Nem árt még vastagabb gúnyát magunkra húzni, hiszen úgy tartják, hogy ez az év leghidegebb napja. Sajnos ezek után sem garantált, hogy nem lesz szükséged melegebb ruhára, hiszen: „Ha Piroska napján fagy, negyven napig el nem hagy”, mondja a népi regula. Persze még korai ezen gondolkodni, de ha szeretnéd, mondjuk a nővéredet férjhez adni, csak köss egy piros kendőt Piroska napján (január 13.) a nyakába, s akkor biztos, hogy még ebben az évben megszerezheted a szobáját magadnak. De még előtte azért azt tanácsoljuk neki, hogy Ágnes napján böjtöljön, így megláthatja, ki is lesz az ő jövődöbéli hercege. A tél azonban még itt sem ér véget.

Január 17. - Antal napja

A háziállatok védőszentjeként tisztelték Remete Szent Antalt. A hozzá kapcsolódó hiedelmek és szokások a hitújítás korában lehanyaglottak, és Páduai Szent Antal alakjához kapcsolódva éledtek újjá (Bálint S. 1977: I. 145–155). Hagyományai inkább a hazai délszlávok között éltek tovább, de szórványos adatok vannak a magyarok köréből is. Szent Antal tüzeinek nevezik az orbáncot és az ehhez hasonló tünetű mérgezést. Gyógyítása olyan praktikákkal volt kapcsolatos, melyek Szent Antal napjához kötődtek (jan. 17. Remete Szent Antal, jún. 13. Páduai Szent Antal, valamint kedd és péntek, mert ezek Szent Antal napjai). A Szent Antal tüze elleni ráolvasások legarchaikusabb darabjai a bukovinai székyeknél és a moldvai csángóknál maradtak fenn.

Január 25. - Pál napja

Ha süt a nap, még mindig ne nagyon reménykedj, hiszen sok helyen ez azt jelenti, hogy hosszú, hideg tél vár ránk. Ráadásul, ha még az árnyékkodat is meglátod, akkor aztán már csak az április szabadíthat meg a télkibáttól.

Persze, ne feledkezzünk meg a medvéről sem, mert ő az egyetlen pozitív gondolkodású ebben a hónapban. Ha már megunt a téli álmát és kijön a barlangjából, van némi remény a jó időre. Elődeinknek nagyon fontos volt, hogy pl. jó legyen a szőlőtermés, vagy hogy az állatok ne betegedjenek meg. Pál és Vince napja erre is megadta a választ. Vince napjának időjárásából a bortermést szokták megjósolni, míg a Pál napján fújó szél szűk szénatermesre figyelmeztetett. De ha ezen a napon köd borította a tájat, akkor az a jószág pusztulását jelentette.

GAZDÁLKODÓK FIGYELMÉBE

SALLAI R. BENEDEK - POLGÁRMESTER

Az Európai Unió és a Magyar Kormány támogatásával pályázati forrásból megkezdjük a balai út és az 1040-es - Meggyes-kert, Autókrossz-pálya útja, fegyverneki út - útjának felújítását. Az elmúlt hónapokban zajlott a több, mint 300 millió forintos beruházás közbeszerzése, melynek nyertese a Colas Út Építőipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság lett.

A teljes jelenlegi út felmarásra kerül, a felmárt anyag darálásra és ebből aléptímeny lesz és erre teljesen új aszfaltrétegek kerülnek. Ezeknek tehát megvalósítása már nemcsak álom, hanem konkrét közbeszerzési szerződés tárgya. Ennek azonban előfeltétele, hogy túrkevei gazdálkodók a pályázati önrőhöz szükséges 5 %-os önrőt összeadják. Hála és köszönet mindazoknak, akik már Kiss-Simon Edit kolléganóm részére jelezték támogatási szándékukat az önrő mértékéhez! Természetesen nélkülük nem valósulhatna meg a program, hiszen eleve gazdálkodói hozzájárulás előzetes egyeztetésével adtuk be a pályázatot.

Miután a pályázati költségbecslés magasabb volt, mint a legolcsóbb közbeszerzési árajánlat, ezért a pályázatban néhány tízmillió forint további felhasználására lehetőség van. Éppen ezért tovább gyűjtjük az önrőt és az útfelújítási forrásokat. A balai út esetében az eddig elnyert és megvalósításra tervezett kb. 2,1 km mellé további 350 méter körüli út javításra lenne szükség az út legelső szakaszán. Az 1040-es út esetében pályázatból idáig kb. 1300 méter épül meg, azonban kb. további 1700 métert szeretnénk meg-

valósítani. A Kiss-Simon Edit kolléganóm által szervezett gazdálkodói adománygyűjtés lehetőséget teremt arra, hogy a pályázati szerződésben szereplő útszakaszokon túl is elkészüljön egy útszakasz. Minden esély megvan arra, hogy valóban érdemi eredményt érjünk el, azonban ehhez szükségünk van a gazdálkodók támogatására. A támogatásokat kizárólag a pályázati önrőhöz, illetve a pályázatban nem érintett útszakaszok felújításához használjuk fel.

Kérem, hogy akinek módja, lehetősége van, támogassa ezeket a felújításokat! Két olyan külterületi útról van szó, ami kb. 40 éve érdemi felújítást nem kapott. Mindkettő esetében a mezőgazdasági forgalmon túl turisztikai eredmény is lenne az utak megújítása. Ezúton is tisztelettel kérem támogatásukat és együttműködésüket, hogy a tervek megvalósulhassanak!

NYERTES PÁLYÁZAT

Sokan kérdezzétek, hogy mit csinálunk az Oroszlánvendéglővel - persze kortól függően van, aki ACSI-nak, van, aki gyermekorvosi rendelőnek hívja a Mátyás király utcán, illetve a főtéren lévő patinás épületet, ahol 1848-ban huszárokat verbuváltak. Komoly várostörténeti emléket jelent az épület, de sajnos műszaki állapota rettenetes lett a sok-sok év elhanyagoltság miatt. Nagyon kérdéses volt, hogy érdemes-e egyáltalán felújítani, de belevágtunk, statikusok és műemlék szaktervezők bevonásával - a munkák jelenleg is zajlanak.

Most F. Kovács Sándor úr által segített kormányzati

forrásból a tetőt rekonstruáljuk, de december végén kézhez vettük az irányító hatóság levelét, hogy közel 100 millió forintot nyertünk el arra, hogy idősek nappali ellátását segítő (az önkormányzat kötelező feladataiba tartozó) idősklubot hozunk ott létre. Minden kis pénz nagy segítség, előrelépés nekünk, kérem örüljenek velünk!

Ezúton is köszönöm a pályázat készítését, előkészítését benyújtó munkatársaim segítségét, külön köszönet a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Önkormányzatának, Hubai Imre úrnak a pályázat elkészítésében nyújtott segítséget!

NYERTES PÁLYÁZAT ÚTFELÚJÍTÁSRA

Sokan sokszor hangoztatják a lakosok közül, hogy miért épül ez vagy az, amikor az utak állapotát kellene javítani. Nos, valóban igaz, mint ahogy az is: egy-egy nyertes pályázati összeg csak és kizárólag arra használható fel, amire a kiírás lehetőséget ad! A város fejlődéséhez minden pályázati lehetőséget meg kell ragadni! Azzal is a mi településünk jut előbbre, még ha nem is a legszükségesebb hiányok kerülnek felszámolásra.

Számunkra is örömhír, hogy ez alkalommal egy olyan 120 millió forintos nyertes pályázatról tudunk beszámolni, ami az utak felújítására szolgál!

Sallai R. Benedek polgármester hozzátette:

„Talán lesz, akinek újabb jó hírt közlök, míg talán lesznek, akik fel lesznek háborodva, hogy miért pont ezek az utcák érintettek. Sajnos a világ pénzeinek egy jelentős részére szükség lenne arra, hogy a városi igényeket kielégítsük utcafelújításra, márpedig ekkora forrásokkal

nem rendelkezünk. Örülünk minden forrásnak, amit célra felhasználhatunk. Kérem a tömérdek támadás között, hogy „miért pont ott, miért nem nálunk”, legyen pár ember, aki legalább velem örül, hogy csaknem 120 millió forintot végre útfelújításra is sikerült elnyernünk. Ebből a forrásból az Ecsegi utca 555 métere, a Liget utca 160 métere, a Kinizsi utca 230 métere (Tesco-tól kifelé) és a Herczegh utca 415 métere újulhat meg. Összesen 1 km és 360 méter utat újítunk fel komplexen. Tudom, hogy kevés, tudom, hogy sok más helyen is kellene, de ez is előrelépés!

A Képviselő-testület közel kétszer ennyi utcára javasolt felújítást, amelyek végül a költségvetési okok miatt „lecsúsztak” a lehetőségről. De mindenhol tervezzük, mindenhol próbálkozunk, tudjuk, hogy még sok-sok ilyen pályázat kell.”

Örüljünk együtt a lehetőségnek!

Kommunális adó emelés

A Covid járvány miatt nem volt rá mód, hogy kommunális adóemelés történjen.

Egy korábbi rendkívüli testületi-ülésen fogadta el a testület a magánszemélyek kommunális adójáról szóló önkormányzati rendeletet, melyről a közösségi média felületén már értesülhettek. Senki sem szereti az adóemeléseket, ez tény! De... tudni kell, hogy ebből a befolyt összegből fedezi a város a közfeladatokat.

A város kommunális adójából 2022-ben nem teljesen 20 millió forint befizetés történt a lakosok részéről. Ezzel szemben 2022-ben a városi közutak fenntartására, kátyúzására 27 millió, belvízvédelmi feladatokra 14 millió, településtudásügyi feladatokra 28 millió, valamint közvilágításra 32 millió forintot volt kénytelen költeni a város. A közvilágítás összege még nem tartalmazza a megemelkedő rezsiköltségeket. Hosszan lehetne sorolni még azokat a kommunális feladatokat, amelyek finanszírozásra várnak a hulladékgyűjtésről kezdve a városüzemeltetésig, ugyanakkor forrás hiányában rendre elmaradnak bizonyos munkák.

Sallai R. Benedek polgármester hangsúlyozta, hogy az utolsó kommunális adómérték meghatározására 2011. évben került sor, amikor a városközpontban 10 ezer forint, azon kívüli ingatlanok esetében 8 ezer forintos éves adómérték került meghatározásra. 2011-ben a minimálbér 78 ezer forint volt, 2022-ben ennek 220 %-a, 167 ezer forint. Mindezek miatt - miután egy testület sem vállalta fel, hogy népszerűtlen intézkedést hozzon - az inflációt követő mértékkel most sem lehetett emelni (az 220% lett volna a 2011-eshez képest), és

alapvetően nem szerettek volna ilyen drasztikus emelést megvalósítani. Ciklusában ezidáig jogszabály korlátozta az adómérték emelését a koronavírus járvány miatt.

Az elfogadott rendelkezéssel a városközpontban 18 ezer forint, azon kívül 14.400 forint adómérték került megállapításra, ami éves adó, háztartásonként értendő és ezt is két részletben kell megfizetni. A Pénzügyminisztérium tájékoztatója szerint a magánszemélyek kommunális adó mértéke 33.859 forintos nagyságrendben szerepel, amit nagyon sok település alkalmaz is. Ehhez képest a városunkban megállapított mérték alig haladja meg az 50 %-ot, hiszen a Képviselő-testület rendeletet elfogadó tagjai tisztában vannak azzal, hogy minden háztartásra ez az emelés is terhet ró.

A polgármester hozzátette: „Az adóemelés nagyon könnyű demagóg módon beállítani, könnyű félrekommunikálni, így kérem, hogy a kellemetlenségek ellenére elismerni szíveskedjenek, hogy az a felelőtlenség, hogy 2011. óta semmilyen formában nem került korrigálásra ennek összege, s még inkább felelőtlenség 2022. év végén megtenni azt, hogy nem támogatunk egy ilyen intézkedést, miközben a város saját rezsiköltségének kifizetésére egyre inkább képtelen. Háztartásonként 8 ezer forintos emelés az önkormányzat számára 10 millió forintos bevételt jelent, ami kb. ¼-e annak a hiányzó rezsiköltségnek, amire szüksége lenne az önkormányzatnak a biztonságos működéshez - és akkor még a folyamatos útfelújítási igényről nem is beszéltünk. Mindezek miatt kérem az intézkedést elfogadni és megérteni szíveskedjenek!”

AFIT IPARI TERÜLET FEJLESZTÉSE

Sallai R. Benedek polgármester gyakorta hangoztatja, hogy a pályázati kiírások nem mindenkor igazodnak a város lakosságának igényeihez. Hiába mondják sokan, hogy belterületi útpályázatra fordítsa a város vezetése az energiáit, ha olyan pályázati kiírás pár évente van csupán. Arra tud pályázni a város, amire pályázati kiírás van.

Örömhír viszont, hogy **az AFIT területén lévő ipari terület infrastrukturális fejlesztésére Túrkeve város Önkormányzata közel 100 millió forintos pályázatot nyert el.** Az AFIT területén több, mint egy tucat vállalkozás működik, a város szinte legnagyobb hírvé ipari szolgáltatói dolgoznak a területen és több, mint 100 embernek adnak munkát évtizedek óta.

Túrkeve város Önkormányzata a legnagyobb tulajdonosa a Kevi Közmű Kft.-nek. Ez a Kft. felelős azért, hogy ezen vállalkozásokhoz, szolgáltatókhoz megfelelő infrastruktúra álljon rendelkezésre. A közös út, a megfelelő mennyiségű Amper egyaránt közös felelősség és a közelmúltban érdemi áldozatokat hoztak az ottani vállalkozások a közmű szolgáltatások hozzáféréseinek javításáért. Most önkormányzatunk a Kft. többségi tulajdonosaként csaknem 100 millió forint pályázati forrást nyert el a TOP

Plusz 1.1.1-21-JN1-2022-00027 azonosítószámú pályázati kiírás. **A 100 millió forintos fejlesztés célja a vállalkozások közműszolgáltatásainak fejlesztése, az áramfelvétellel kapcsolatos igények jobb kielégítése** annak érdekében, hogy az ottani vállalkozások megmaradjanak és foglalkoztató potenciáljukat megőrizhessék.

Fontos kiemelni, hogy az ott lévő vállalkozások többségében forrásokkal is hozzájárulnak a fejlesztésekhez és részt vállalnak a költségekben. Az SMR, illetve a nagy mezőgazdasági vállalkozások mellett ez az iparterület a város helyi iparüzési adóbevételeinek többségét adja, épp ezért stratégiai cél városunk érdekében ezeknek a vállalkozásoknak a segítése. Öröndetes, hogy ezzel a pályázattal erre mód nyílt.

Sallai R. Benedek polgármester ezúton is köszönetét fejezi ki kollégáinak eredményes munkájáért, s a közreműködést Kántor Lajos képviselő úrnak, aki végig menedzselte a folyamatot a kinti cégekkel. **A pályázati kiírásról kizárólag gazdaságfejlesztésre lehetett pályázni.** 100 millió forint nem túl sok pénz e területen, de minden fillér számít annak érdekében, hogy városunk előre haladhasson, és ezzel munkahelyek is megmaradjanak.

HULLADÉKGYŰJTÉS

NHSZ TISZA NONPRFIT KFT.

Az alábbiakban tájékoztatjuk önöket, hogy városukban 2023. I. félévében mely napokon történik az elkülönítetten gyűjtött szelektív, a zöldhulladékok és a fenyőfák gyűjtése és elszállítása.

Szelektív hulladékok gyűjtése

2023. I. félév	hétfői kommunális körzetben	keddi kommunális körzetben	szerdai kommunális körzetben	csütörtöki kommunális körzetben
január	16.	17.	18.	19.
február	13.	14.	15.	16.
március	13.	14.	15.	16.
április	10.	11.	12.	13.
május	08.	09.	10.	11.
június	05.	06.	07.	08.

Zöld hulladék és fenyőfa gyűjtése

2023. I. félév	hétfői kommunális körzetben	keddi kommunális körzetben	szerdai kommunális körzetben	csütörtöki kommunális körzetben	fenyőfa gyűjtés az egész város területén
január	-	-	-	-	19., 24.
február	-	-	-	-	-
március	-	-	-	-	-
április	17.	18.	19.	20.	-
május	15.	16.	17.	18.	-
június	12.	13.	14.	15.	-

Tájékoztatjuk önöket, hogy a vegyes kommunális hulladékokat a megszokott naptári napokon (ünnepnapokon is) a megszokott gyűjtési rend szerint szállítjuk el az ingatlanjaik elől.

Kérjük önöket, hogy a szállítások zökkenőmentes elvégzése érdekében a szelektív és a zöld hulladékaikat az eddig szokásos módon (szelektív hulladékok esetében az erre a célra kiosztott sárga fedeles kukákba, a zöld hulladékokat egyértelműen azonosítható módon, gyűjtőzsákba helyezve, gallyakat 1 méternél nem hosszabb kötegekbe összekötve) a fenti napokon, reggel 7 órára helyezték ki az ingatlanjaik elé, vízzel tisztára moshatók.

Az elkülönítetten gyűjtött újrahasznosítható hulladékok tekintetében az alábbiakra kívánjuk felhívni a figyelmüket:

Az elkülönített hulladékok gyűjtése a korábbi rendszernek megfelelően négy hetente történik. Nagyon fontos azonban, hogy az így gyűjtött hulladékok megfelelő minőségben és tisztán kerüljenek gyűjtésre. kizárólag azok a hulladékok kerüljenek a szelektív gyűjtőedényekbe, zsákokba, amelyek teljesen tiszták vagy kevés energiaráfordítással, kevés vízzel tisztára moshatók. Tudni kell, hogy ezek a hulladékok a begyűjtés után emberek által

kerülnek további válogatásra, tehát nagyon fontos, hogy kizárólag tiszta, szennyeződésmentes hulladékok kerüljenek az erre a célra szolgáló edényekbe és zsákokba.

Fontos: nem kerülhetnek a szelektív gyűjtésbe olyan szennyezett anyagok, amelyek a négy hetente történő begyűjtésig a zsákban, edényben bomlásnak, romlásnak, erjedésnek indulnak. Nem kerülhetnek egészségügyi hulladékok, pelenkák, injekciós tűk, egyéb más fertőzésveszélyt jelentő anyagok.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a továbbiakban rendszeresen kontrollálni fogjuk a kihelyezett hulladékok minőségét. A nem megfelelő tisztaságban gyűjtött, romló, bomló, bűzös hulladékok nem kerülnek elszállításra, és a zsákok sem kerülnek pótlásra.

Zöld hulladékot szelektív gyűjtőzsákba kihelyezni tilos! A zöld hulladékok begyűjtése a közszolgáltatás keretében kizárólag a háztartásokban képződött zöldhulladékok begyűjtésére terjed ki. Nem terjed ki a közszolgáltatás a közterületeken, az intézményeknél és a gazdálkodó szervezeteknél képződött zöldhulladékokra.

Megértésüket és segítő együttműködésüket tisztelettel köszönjük!

MINDEN, AMIT TUDNI KELL A CÉGES SZEMÜVEGVÁSÁRLÁSRÓL

Időről időre érdemes felhívni a munkavállalók figyelmét egy számukra előnyös és fontos szabályra: a munkavégzéshez szükséges szemüveg költségeiből a munkaadónak is ki kell venni a részét!

Hetek óta alig látni a napot, az óraállítás óta hamarabb is sötétedik. Szervezetünkbe alig jut D-vitamin. Ilyen körülmények között még megterhelőbb egész nap a monitort bámulni. Az úgynevezett Computer Vision Syndrome (CVS) tünetei között szerepel a távoli tárgyakra való fókusztartás nehézsége, a szemszárazság és a gyakori fejfájás is. A CVS elkerülése érdekében hasznos, ha a monitor előtti munkavégzéshez kétféleszűrős szemüveget viselünk.

A Munka Törvénykönyve úgy rendelkezik, hogy a munkaadónak kötelessége biztosítani az éleslátás feltételeit, a komfortos munkavégzést. Ennek eleget tehet a monitorszűrő szemüveg, vagy ha az illető már eleve szemüveges, akkor a dioptriás szemüveget felvitt szűrőréteg.

A törvény azonban nem szab meg konkrét határt, hogy milyen értékű szemüvegre tarthat igényt a dolgozó, milyen gyakorisággal, és mennyit számolhat el adómentesen a foglalkoztató. „Általános szabályként elmondható, hogy a cégek dolgozónként átlagosan 30 ezer forintban szabják meg az értékhatárt” – tájékoztat Valner Szabolcs az eOptika alapítója. Az eOptika ismeretei szerint a cégek különböző hozzáállással kezelik kötelezettségüket. „Az igényeket összegyűjthetik házon belül, egyben leadva rendelést monitorszűrő szemüvegekre, kampányszerűen. De szerződhetnek is olyan szolgáltatóval, aki a vizsgálatról a rendelé-

sig áll a munkatársak rendelkezésére, és ezt meghatározott összeggel támogatja a cég. Végezetül pedig vannak azok a cégek, amelyek szabályzatban rögzítik a feltételeket, de azt a dolgozókra bízzák, hogy melyik szalonból hoznak végül számlát, amit – ha megfelel a feltételeknek – elszámolnak” – részletezi Valner Szabolcs.

„Az SAP Hungary Kft. komplexen kezeli a kérdéskört, és a törvényi megfelelésen túl a dolgozók valódi igényeiből indult ki a vonatkozó szabálykörnyezet megalkotásakor” – magyarázza Dobos-Horváth Krisztina az SAP Hungary HR igazgatója. A cég a munkavállalói részére a lehető legmodernebb látásvédelemmel felszerelt monitorkat biztosítja, amelyek már eleve megfelelnek a legszigorúbb elvárásoknak is. A szervezetnél külön szabályozás rendel el a pihenőidő beiktatását, azaz minden 50 perces munkavégzést 10 perces szüneteknek kell követniük. A megelőzés mellett a dolgozóknak ingyenes szűrővizsgálatokat biztosítanak szerződött partnereiknél, amelyek között a mindenre kiterjedő szemvizsgálat is megtalálható.

Mielőtt azonban munkaadóként nekilátnánk egy belső szabályzat kidolgozásának, érdemes beleásni magunkat a részletekbe. Erre vonatkozóan hasznos információkat találhatunk az eOptika oldalán. A munkáltató felelőssége akkor áll fenn, amennyiben az alkalmazott napi 4 óránál többet tölt el a számítógép monitorja előtt. A monitor kifejezetten irodai számítógépet jelent, nem bármilyen kijelzőt, így a juttatásból kiesnek azok, akik gépjárművezetőként vannak foglalkoztatva, vagy mobil eszközt – például raktári vonalkódolvasót – használnak többségben a

munkájuk során. Nem feltétel viszont, hogy valóban irodában használjuk a gépet, így az otthoni munkavégzés során bámult laptop-képernyő is „ér”.

A dioptria nélküli monitorszűrő szemüveg alapesetben térítendő, azonban friss szabály szerint ezt is szakorvossal kell felírni. Az amúgy is szemüveget viselő munkavállalók esetében fontos szabály, hogy két évente ismétlődő látásvizsgálaton kell részt venniük, és általában két év után válik újra téríthetővé egy új szemüveg. Kivételek természetesen itt is akadnak, így például nem téríthető meg azok számára a szemüveg, akik kontaktlencsét hordanak – hiszen nekik továbbra is a „nullás” szűrőszemüveg javallott. Ebbe a körbe tartoznak azok is, akik bifokális, progresszív, vagy munkaprogresszív, illetve fényre sötétedő többfokozú lencsével ellátott szemüveget viselnek.

Egy másik fontos kérdéskör, hogy van-e adóvonzata vagy adómentes költség-e ez a juttatási forma és vajon milyen gyakran adható? Mivel a szemüveg ebben az esetben védőszemüvegnek számít, ezért a munkaadók adómentesen téríthetik meg, hiszen az áfa köteles tevékenységekhez használt munkavédelmi szemüvegek előzetesen felszámított áfája levonásba helyezhető, ezzel is a költségeket csökkentve. A védőszemüvegek tekintetében a szem védelme a lencsékben rejlik, ezért a kifizetés csak a lencsék költségeire vonatkozatható.

Mit tegyen egy munkavállaló, ha azt szeretné, hogy a munkaadója fizesse a szemüvegét? Akár az alkalmazott-ra szabott munkaköri leírás, akár az általános belső szabályzat lehet az, amelyben a munkaadó rögzíti, hogy ki jogosult támogatásra és hogy azt mekkora értékben térítik meg részére. Az elszámoláshoz a látásvizsgálat ered-

ményét is csatolni kell a számla mellé. A látásvizsgálatról szóló igazolás abban az esetben fogadható el, ha szemész orvos aláírja és pecsétjével hitelesíti. Az említett nullás szemüvegek esetében ugyan nincsen szükség látásvizsgálatra, de a szemüveg ára csak szakorvosi recepttel megtéríthető. A számlán szerepeltetni kell a munkáltató adatait, az adószámát és érdemes a munkavállaló nevét is ráírni. Fontos, hogy nem lehet halmozni a kedvezményeket, így a védőszemüveg ellenértékét nem lehet szép-kártyával vagy egészségpénztári kártyával kiegyenlíteni, hiszen a számla eleve a munkáltató nevére kell legyen kiállítva. Az elkészült számlákat minden esetben le kell ellenőrizni, különös tekintettel a dioptriára, amelynek meg kell egyeznie a látásvizsgálati papíron feltüntetett dioptriával – így zárható ki, hogy a magunknak igényelt szemvizsgálattal egy rokonnak rendelt szemüveget fedezzünk.

KÖRZETI MEGBÍZOTTAK ELÉRHETŐSÉGE, SZÉKHELYE, FOGADÓÓRÁJA

1. KÖRZET

KOSSUTH L.- KENYÉRMEZEI UTCÁTÓL KELETÚJVÁROS IRÁNYÁBA:

GYENGE DÁVID RENDŐR FŐTÖRZSŐRMESTER

SZÉKHELY: 5420 TÜRKEVE, TÁNCICS MIHÁLY UTCA 3. SZÁM .

TELEFON: +36 30 1218607

E-MAIL.: GYENGED@JASZ.POLICE.HU

FOGADÓÓRA: MINDEN HÓNAP ELSŐ HÉT HÉTFŐJE 9:00-12:00.

2. KÖRZET

KOSSUTH L.- KENYÉRMEZEI UTCÁTÓL NYUGATÚJVÁROS IRÁNYÁBA

BALÁZS JÁNOS RENDŐR FŐTÖRZSŐRMESTER

SZÉKHELY: 5420 TÜRKEVE, TÁNCICS MIHÁLY UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: +36 30 1218607

E-MAIL.: BALAZSJANOS@JASZ.POLICE.HU

FOGADÓÓRA: MINDEN HÓNAP HARMADIK HÉT HÉTFŐJE 9:00- 12:00.

ADVENTI TALÁLKOZÁS PORABKÁVAL

SZÍJÁRTÓNÉ KUN ZSUZSANNA

Türkeve elsősorban az idegenforgalmi és turisztikai fejlesztések területén, valamint kulturális tevékenység mentén szerezhet új impulzusokat és tapasztalatokat a lengyelországi Porabkával kialakított testvérvárosi kapcsolatok révén. A két település az elmúlt 18 évben egymölcsozően együtt tud működni. A településközi kapcsolatok dinamikusan fejlődtek és sokszínűvé váltak, minden pályázati lehetőséget megragadva, évi rendszerességgel találkozunk testvérvárosunkkal.

Nem csak a hivatalos kapcsolatok eredményesek, hanem a sport és turisztikai, kulturális területen is több szálon kötődnek civil szervezeteink, sport csoportjaink a testvérvárosunkhoz. Így az Egres Kis Lajos néptáncscsoport, a Chorda kórus, a Madarász Károly Népdalkör, a művészeti iskoláink diákjai és sportcsoportjaink is eljutottak már Porabkába.

A megközelítőleg 500 kilométeres út felét az északi Kárpátok zúzmarás, havas hegyei között tettük meg, csodálattal fotóztuk a szikrázó tájat, hógolyóztunk és csúszkáltunk, mint a gyerekek. Estére értük el a célunkat. Útközben megálltunk Kassán, a főtér pompás adventi hangulatát szippanthattuk be. Estére értük el az úti célunkat. A szállásunk, egy hegy lábánál helyezkedett el a Sola folyó vízgyűjtőjeként szolgáló mesterséges tó partján. Útközben megtanultuk a régi üdvözlő mondást:

„Polak, Węgień, dwa bratanki, i do szabli, i do szklan-ki...” Magyarul: „Lengyel – Magyar két jó barát, együtt harcol s issza borát...”

2022 decemberében az adventi találkozón mutat-

kozhattak be kistermelőink tájegységünkre jellemző termékeikkel. Az ünnepi kínálatra Kovács Károly és Tóth Lajos húskészítményei: kolbászok, szalámik, disznósajtok, kenőmájasok, szalonnák illatoztak a termékbemutatón. Hozzá Kelemen Tamás sütötte a ropogós cipókat, kifliket, sodrott kevi pereceket. Az ünnepi asztalt a híres kevi szilva- és barackpálinka is díszítette, amely a jókedvet is biztosította. Vendéglátóink ünnepi lengyel ételekkel vártak bennünket, mellé a hangulatot Porabka népi zenekara biztosította. Küldöttségünk Szijártó Zsoltot kérte meg, hogy gitárjátékával szórakoztassa a vacsora vendégeit.

A vacsora előtt a két település vezetője értékelte az eredményes együttműködést, és mindkét település gazdag képanyag összeállításával illusztrálta a barátságot. A csoportunk pedig a megtanult lengyel szöveggel köszönt meg a fogadást.

Másnap reggel busszal indultunk felfedezni a környéket. Velünk utazott egy idegenvezető is, aki szoros program mellett sok érdekességet ismertetett a látványlók kapcsán. Utunk során átmentünk Wadowice városán, ahol II. János Pál pápa született, láttuk a templomot, ahol megkeresztelkedett, és megkóstoltuk a híres tojáslikőrös krémet a pápa kedvenc presszójában.

Felmentünk a Mosorny Gron hegyre, ahonnan csodás kilátás nyílt a környező tájra. Az étteremben megebédeltünk, a kihagyhatatlan lengyel leves a zsurek, és a kecskesajt elnyerte az ízlelőbimbóink tetszését. Aztán a kilátó tetejéről szemléltük a havas tájat, de csak néhány percig, mert óriás köd ült a hegyre.

Utunk a Miedzybrodzkie tó mellett vezetett, ez egy mesterségesen létesített tó, de teljesen úgy néz ki, mintha természetes képződmény lenne. A tó helyén három falu volt a völgyben, ami rendszeresen ki volt téve a Sola folyó áradásainak. Az itt található falvakat kitelepítették az 1930-as években, gátakat építettek és a folyó vizét felduzzasztották, s így erőműveket hoztak létre, és villamos energiát nyernek ki azóta is víz erejéből. Ebből a tóból szivattyúzzák fel éjszaka a vizet a Zar hegy tetején kialakított víztározóba - tudtuk meg idegenvezetőnkől. A Zar vízerőművet, Lengyelország második legnagyobb szivattyústározós erőművét is megtekintettük. Félelmetes látvány volt, ahogyan a természet erejét az ember saját javára megregulázza.

A következő napokon Wieliczka-ban volt a szállásunk, nevezetessége a sóbánya, amely a krakkói sóvidék része, Lengyelország legrégebbi sóbányái közül maradt meg a sóba dermedt világ. A 800 lépcső megtétele, és a 2,5 kilométeres túra elvezette csoportunkat a 22 kamrás földalatti metropoliszba. A 2,5 órás kaland után jól esett mindenkinek a vacsora, megízlelhetjük a híres sziléziai uronyagombócot, párolt hússal.

Az utolsó előtti napon, advent vasárnapján, Krakót ismerhettük meg a közel öt órás sétánk során. Idegenvezetőnk végigkálauzolt bennünket az Óvárosban és Wawelben. A királyi útvonalon elsétáltunk a város főterére, megtekintettük a Mária-templomot. Az adventi hangulat és vásár a Posztócsarnokban teljesedett ki. A csoport tetszését leginkább a Waweli székesegyház, a királyi palota és Sárkány-barlang nyerte el. A híres sárkány még ma is okádja a tüzet, ha elegendő SMS érkezik a felkérésre.

A gazdag program megvalósítása után, az utolsó napon Zakopane felé tartottunk, ámulattal néztünk szét a Gubalówka-hegy tetejéről. Nekünk, alföldi embereknek ez a látvány feledhetetlen. Ide mindig visszavágyunk!

A testvérvárosi kapcsolatok óriási lehetőségeket tartanak fel. Mi igyekszünk mindig a legjobban teljesíteni, nálunk ezt sikeresebben már csak a lengyel barátaink tudják kivitelezni. Hogy mennyire erős a két város kapcsolata? A legszemléletesebb bizonyíték az, hogy a szerződés megkötésekor tizenhárom testvérvárosa volt Porabkának, jelenleg három maradt meg, s a legszorosabb a kapcsolata Túrkevével!

Örökre elszakadt a film...

BARTA PALIRA EMLÉKEZEM

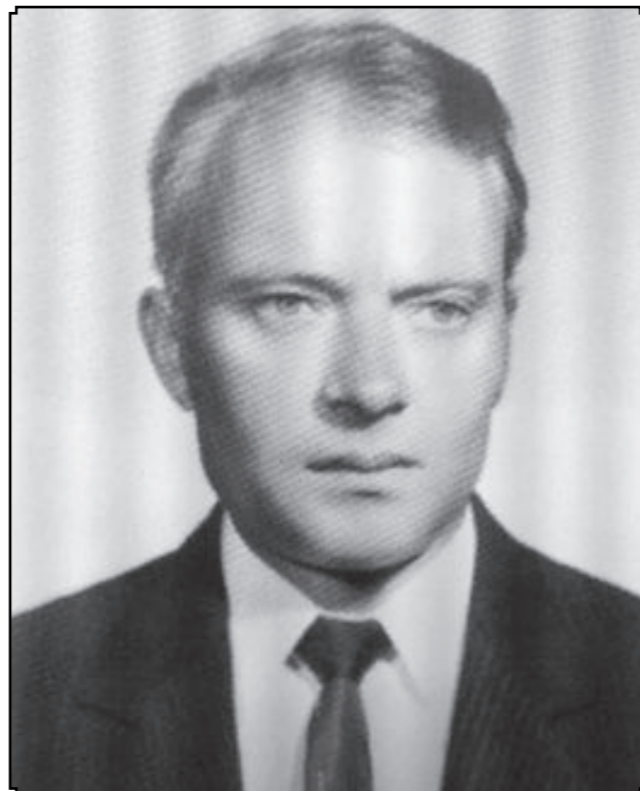

SIPOS SÁNDOR

Jónevű kőművesmester volt Túrkevén, de inkább az egész környéken. Németországban is dolgozott. Sok lakóházat épített. A rokonszokmákban is otthon volt, mert barátai jó szívvel adtak neki szakmai tanácsokat, pl. az ács szakmában a profi Bodó Péter. Mindig kész volt az új ismeretek befogadására. Nagyon könnyen tanult.

Nyugdíjas éveit síremlékek felújításával töltötte. Öröm volt vele dolgozni, mert szakmaiságát rendkívül magas szinten művelte és mindig a derű jellemezte. Vissza-visszatérő szlogenje volt: „Valahogy így néz ki ez a filmes szakma.” Egyik alkalommal viccesen jegyezte meg: „Szeretem a szakmámat, meg unom is már.” Fájdalom, hogy ez a film örökre elszakadt...

A felkelő nap aranyozza be a sírját.

Kányádi Sándor: Jön Január

Porka havak esedeznek,
sopánkodnak a verebek.
Jegenyefán ócsárolják
Januárt a zajgó csókák.
De Január rá se ránt a
fákon csárogó csókákra,
sem a tetőn dideregve
siránkozó verebekre.
Azért van a csűrön cserép,
bújjon alá, aki veréb,
s a füstölő kémény mellett,
aki csóka, melegedhet.
Jön Január, megy Január,
kinek-kinek kedvébe jár,
szánkót csusszant, ródli lódit,
gyermekkel hógolyózik.
A kucsmáján, lám, mit látok,
egy korai hóvirágot.
Sorra sétál minden házat,
s boldog újévet kíváncsát.

Tajti-Hajós Sándor: Január kapujában

A január kapujában elmerengve állok.
Vizsgálgom csendben e zavaros világot.
Mit hoz majd a holnap, mit hoz a jövő?
Talán szebb, jobb lesz az újesztendő?
Az ünnep után némaság ül, csend honol.
Új napra ébredtünk, a szívünk egyre zakatol.
Álmodtunk egy szép világról az éjjel.
Talán nem foszlik majd, ezer szátra széjjel.
Az álom elszállt, a valóságban élünk.
Ami tegnap volt, az mára emlékünks.
Újra töltöttünk, de nehéz napok jönnek.
Az élet, a sors szabja a leendő jövőnket.

PETŐFIS HÍREK

DEÁK ILDIKÓ, RETTERNÉ GYENES ERIKA

A 4. b osztály nemrégiben egy emlékezetes budapesti kiránduláson vett részt. Elsődleges úticéljuk az „**Álmok Álmodói 20**” kiállítás megtekintése volt. Ezen a kifejezetten élményalapú, interaktív bemutatón a gyerekek rácsodálkozhattak picic országunk „Nagyjaira”, valamint fantasztikusan sokrétű tudományos és technikai vívmányaira, a szinte az egész világot átszövő találmányaira. Hazaindulás előtt pedig gyönyörködhetek az esti fényben pompázó Parlament épületében. A gyerekek szavai-val: Ez egy csodálatos nap volt!

„Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékoság hiánya. „

Iskolánk kiemelt nevelési célkitűzése az egészséges életmód alapjainak megismertetése és mindennapi alkalmazása. Ezért egy külön hétnak az **egészségnevelés, egészséges életmód** állt a fókuszában, amely sokszínű programjával nagyon népszerű volt. Az iskolára nagy felelősség hárul a tanulók testi, lelki és szociális fejlesztése területén is, így a témák összeállításában is. Ízelítő a programokból: Plakátkészítés a fogápolásról, egészséges táplálkozásról, vitaminokról és a káros szenvedélyekről, betekintés a JNSZ Esély Egyesület JNSZ Megyei Család, Esélyteremtő és Önkéntes háztól érkező kerekesszékes vendégeink, illetve az autizmussal élők mindennapjaiba, elsősegélynyújtás és serdülőkori változások megismerése

a Vöröskereszt karcagi munkatársainak közreműködésével, teakóstoló, mézes reggeli, zöldség- és gyümölcssaláta készítése, kézműves foglalatosságok, sport, mozgás.

Az őszi szünet után kezdődtek el a matematikai tanulmányi versenyek, amelyek között volt egyszeri tanulmányi verseny, és voltak tovább jutásos versenyek is. November 21-én zajlott a **Zrínyi matematika verseny** iskolai fordulója, melynek az eredménye a napokban érkezett meg. Iskolánk 15 alsós és 7 felsős tanulója a 2., azaz a megyei fordulóra is továbbjutott, melyre februárban kerül majd sor.

Az elmúlt két év kihagyása után ismét megrendezésre került november 25-én a XXVIII. **Őszölői matematika verseny**, ahol iskolánk 19 diákja tette próbára magát, és a következő eredményekkel térhettünk haza: 3. évfolyamon Sallai Róbert Barnabás 2., Barta Norbert 3., Tóth Ákos Noé 20., Kurgyis Kevin Tibor 24., Bernáth Bence 27. helyen végzett. 4. évfolyamon Sipos Viktor 6., Madaras Áron Dániel 9., Ányos Natália Vanda 13., Finta Andrea és Tóth Tímea 13., Ratkai Luca Fanni 23., Balogh Bende András 26., Somogyi Ibolya Piroska 31. lett. 6. évfolyamon Nagy Botond Imre 1., Kiss Diána 2., Magyar Zoltán 4., Dobra Fanni 8. helyezést ért el. 7. évfolyamon Fábrián Nándor 9., míg a 8. évfolyamon Kaszanyi Boglárka 6. helyezett lett.

Ebben az évben, utoljára, a december 5-én lebonyolított **Németh József matematika versenyen** kiemelkedő teljesítményt értek el: 3. évfolyamon Barta Norbert 3. 4. évfolyamon Madaras Áron 2. 6. évfolyamon Nagy Botond Imre a 4., Kiss Diána a 6. 7. évfolyamon Tóth István a 2. és Fábíán Nándor 3. helyezést Minden résztvevő tanulóknak és felkészítő pedagógusnak szívből gratulálunk, és köszönjük áldozatos munkájukat.

A 7-8. osztályosoknak meghirdetett „**Lotz János szövegértési és helyesírási verseny**” iskolai fordulójának népes versenyzői táborából a megyei fordulóba a következő tanítványaink jutottak tovább: Kontos Kata, Árvai Zsófia Anna és Kaszanyi Boglárka.

A **Tisza-Coop Zrt.** 2022-ben is meghirdette a **Coop Mikulás promóciós játékát**, amelyen a 2. b osztály közössége immár második alkalommal vett részt. Az idei feladat karácsonyi ajtódísz készítése volt, amelyhez minél több Coop emblémát kellett felhasználniuk. Nagyon lelkesen vágta neki a feladatnak, remélve, hogy benne lesz-

december az **adventi naptárak** napi kibontása nélkül. Osztálytanítóink kreativitását és találmányosságát dicsérve, tanulóink mindennap örülhettek valami apróságnak vagy beleírt mondatnak, pl. *Ma a barátod mellé ülhetsz! Ma nincs házi feladatod!*

A **jóságos Mikulás** az idén is ellátogatott hozzánk december 6-án. Minden osztályba bevitte a kis manók által elkészített csomagokat, amiket rengeteg dicsérettel, és néhány esetben bizony ejnye-bejnye szómasnival átkötve adott át a tanulóinknak. A kisebbek csillogó szemmel, meghatódva hallgatták a Mikulás bácsi szavait, míg a nagyobbak már cinkos pillantások kíséretében kapták meg a piros napi ajándékukat. A Mikulás bácsi is kapott a gyerekektől ajándékot: verset, éneket, jóságot megígérő komoly pillantásokat, szeretettel való simogatást!

A hagyománnyal szakítva ebben az évben az **óvodások** kaptak meghívást az iskolába, ahol negyedikesünk karácsonyváro ünnepi műsorral és meglepetéssel várták őket. Majd egy kisebb iskolatúrán kalauzolták körbe az

ovisokat, amelynek során a leendő elsős tanító nénik vezetésével a picik találkozhattak a régi ovisokkal, illetve betekintheztek egy-egy osztályterembe is. A nagycsoportosok leheletnyi izelítőt kaphattak a jövő évtől rájuk váró varázslatból –krétatábla, olvasókönyv, iskolapad.

nek az első 20-ban, így különös izgalommal várták a zsűri döntését. Hatalmas öröm volt számukra, amikor meglátták, hogy az idén is eredményesen szerepeltek, és újból várhatják a Coop Mikulást az ajándékokkal.

Az **adventi időszakban** évről évre ünnepi dekorációval és hagyományos kézműves foglalkozásokkal telnek meg iskolánk tantermei és folyosói. Ablakainkban, folyosóinkon a gyerekek téli alkotásai, gyertyák, adventi ablakok, versek, ajándékosomagok sorakoznak. Ünnepi fotófal emeli ezt a hónapot a különleges minősítés magaslatába. Épületeinkről messzire látszanak a téli tájat, a karácsonyt idéző ablak- és ajtódíszek. A közös munka közben jól esik az együtt éneklés, zenehallgatás, érdekes és vidám történetek felidézése. Mézeskalács és karácsonyi tea illata járta át az iskolát, játszottunk, beszélgettünk, vártuk az ünnepeket. A kisebbeknél nem múlhat el a

DR. RADICS ÉVA TÜRKEVEI ŐSEI NYOMÁBAN

DR. HABIL. ÖRSI JULIANNA - TÁRSADALOMKUTATÓ

Félévszázados szakmai munkámban mindig arra törekedtem, hogy helybeliek ismereteit gyarapítsam, szülőhelyükhöz kötődésüket erősítsem. Azzal, hogy ők is megosztották velem életsorsukat az én tudásom is gazdagodott. Kevésbé figyeltem a beköltözőkre és a szülőhelyet elhagyókra. Igaz, az 1980-90-es években az elszármazottakkal való kapcsolattartás számomra is sok tanulsággal járt. Eljött az idő, hogy az újabb nemzedék elköltözéséről többet tudjak, életsorsukkal megismerkedjek. Egy véletlen ismerkedés történt az idei Kevi Juhászfesztiválon.

A hömpölygő tömegben szóba elegyedtem egy ismeretlen nővel, aki bemutatkozása során megemlítette, hogy az apai nagyanyja ősei Túrkevéen laktak. Az Eszenyi családba tartoztak az elődei. Eszenyi, Tuhai, Szabó, Rékasi – sorolta az a 19. századi ősöket. Íme, a családfa-kutatás eredménye máris három évszázadra visz bennünket vissza a történelemben. De hát ki is ő? Milyen emlékeket keres most városunkban?

Kereste a Tuhai utcát, a Rékasi utcát, ahová együtt elmentünk. Betértünk a Református Egyházhoz, ahol lapozgathatta a korabeli anyakönyvi bejegyzéseket. Tiszteletes úr bekísért bennünket a református templomba, ahol vendégem megilletődve állt meg az Úrasztala előtt. „Itt keresztelték a dédapámat, apai nagyanyám őseit” – mondta. Hamarosan kiderült, hogy az Ausztriából, Burgenlandból (Tarcsafüredből) érkezett új ismerősömnek — elődei után nyomozva — néhány napra szüksége van. Mint oly sokszor, most is Nagy Istvánné Eszti, a hímző kör vezetője segített. Pujov Jenő zeneiskolai oktatóval a közös vacsorán ismertem össze. Így egycsapásra három segítőtje lett új ismerősömnek. A szálak összekötése pedig Túrkeve hírnevét is segíti. Ismerkedjünk meg dr. Radics Éva karnaggyal!

Levezésünk során kiderült, hogy a 70 éves hölgy egy rendkívül gazdag és sikeres életpályát futott be. Budapesti zeneművészeti tanulmányai után a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán kezdte tanári és karvezetői munkáját. Majd 1983-ban meghívták a Grazi Zeneművészeti Egyetemre oktatónak. Zene-történeti kutatással is foglalkozott (Takács Jenőről, Szokolay Sándorról írt könyvet). Írt egyetemi tankönyvet, összeállított négy népdalgyűjteményt ausztriai és németországi magyarok számára. Tudományos és népszerűsítő magyar és német nyelvű írásai (száma több mint 300) szaklapokban, folyóiratokban és helyi lapokban jelentek meg. Nemcsak karnagyként, zsűritagként, kutatóként, de több folyóirat szerkesztőségi tagjaként is segíti a zene népszerűsítését. A burgenlandi magyarok kultúrájának megőrzéséért ma is sokat tesz. Előadásokat tart Ausztriában, Németországban, szülőhazájában, Erdélyben, a Délvidéken, a Felvidéken. A határon túli magyar közösségek támogatójaként a Kodály-módszer lelkes híveként itthon is és Burgenlandban is előbb ifjúsági- és felnőttkórusokat szervezett és vezényelt. Fellépésükkel Európa-szerte híveket szereztek a magyar kórusmozgalomnak. Nemcsak Ausztriában, Magyarországon, de Finnországban, Németországban is ismertté váltak.

Munkássága alapján a Magyar Tudományos Akadémia 2003 óta köztestületi tagjaként is számontartja. Az állami és egyéb elismerések sem

Dr. Radics Éva a Tuhai elődök nevét viselő utcában - Túrkeve, 2022

A Rékasi utca is ősei nevét viseli - Túrkeve, 2022

maradtak el. Ha csak az utóbbi két évtizedben kapott díjait sorolom fel, akkor a Pro Cultura Hungarica (2000), Bornemissza Péter-díj (2005), Lakitelek emléklap (2007), Magyar Érdemrend Lovagkeresztje (2018) szerepel sorban. Legutoljára a már nyugdíjba vonult egyetemi tanárt, karnagyot ez év őszén a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata Művészetpedagógiai különdíjban részesítette. Ez utóbbi esemény alkalmából többek között az alábbi szavakkal köszönte meg az elismerést:

„Nagy tisztesség, hogy Édes Hazám, Magyarország, s ezen belül a Magyar Művészeti Akadémia díjazásra méltat, s elismeri zenei és pedagógiai munkámat. A dicséret örömteli, megható, erőt adó – ugyanakkor alázatra is nevel...”

Lelekiállapotát tükrözte Reményik Sándor: Azt mondják című verse, amelyet beszéde végén elmondott.

Azt mondják, hogy fényt hintek szerte-szét
- Én olyan sötétnek tudom magam. -
Azt mondják, köszöntésem: békesség.
- S be nyugtalan vagyok, be nyugtalan! -
Azt mondják, dalom ír és enyhülés,
És több, mint szépség: jócselekedet.
- Bennem dúl a magamra-ismerés,
S meaculpázva verem mellemet. -
Azt mondják, aki találkozik velem,
Hogy tőlem ő kapott ajándékot.
- S én tehetetlen, sajtó kínnal érzem,
Hogy mindenkinek adósa vagyok. -
Ó, Barátaim, ha egy fénysugár
Lelketekig hullt, át a lelkemen:
Nem enyém az a fény, csak bennem jár.
Istennek köszönjétek, - ne nekem!

KÖNYVAJÁNLÓ

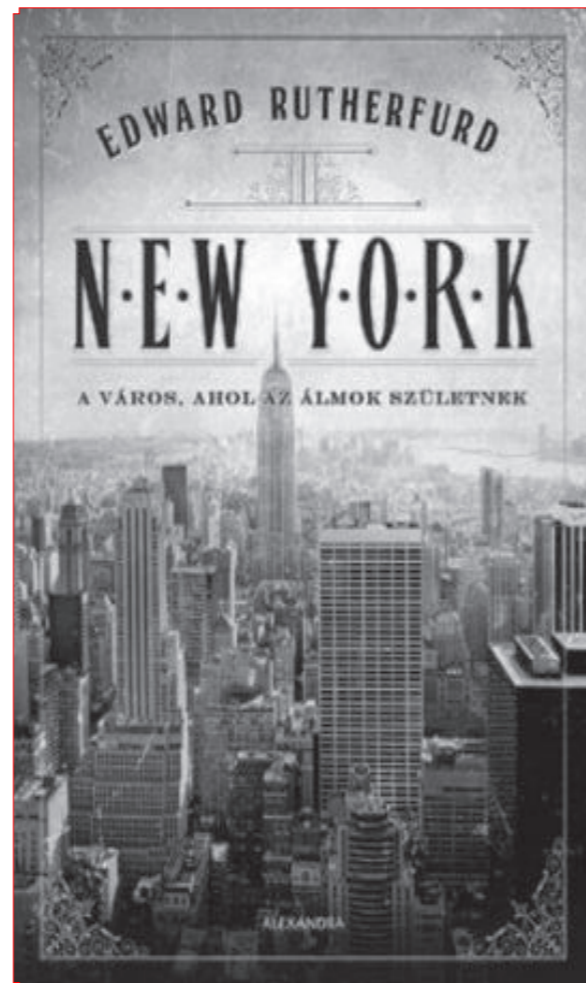
KOKOVAY ZSUZSANNA

Edward Rutherford: New York. A város, ahol az álmok születnek

Pécs: Alexandra, 2019

Rutherford műve egy csodálatos, nagyívű családrégény. New York történelmét mutatja be egy család, a Mesterek életén keresztül, de persze sok más család és mellékszál is kapcsolódik hozzájuk. A könyv 1664-ben kezdődik, mikor New York még holland gyarmat volt. Ezután betekintést kapunk arról, hogyan vált brit gyarmattá, majd független, szuverén állammá. Majd jött a polgárháború, megtudjuk milyen mozgalmak indultak, hogyan fejlődött a város, hogyan bántak a rabszolgákkal, a bevándorlókkal, zsidókkal, hogyan hatottak a különböző válságok, tőzsdekrachok, szóval nagyon sokszínű, sokféle jelenséggel foglalkozott az író. Tette mindezt úgy, hogy nem írt ezekről túl sokat, a történet nem száraz.

Egy családörténetet olvashatunk, melynek hosszú évszázadai alatt sok minden történt. Van benne siker, kudarc, szerelem, viszály, háború, megfelelési kényszer, társadalmi és anyagi téren egyaránt, szabadság iránti vágy, rengeteg küzdelem és munka, és mindez megjelenik valamennyi szereplő család életében, mind az arisztokratikus, mind a bevándorló író és olasz család, mind pedig a konzervatív zsidó család életében. A szálak itt-ott elválnak, majd újra összefutnak. Ami közös a szereplőkben, mindannyian New Yorkban élnek, és a minél jobb életért küzdenek. Teszik ezt azért, hogy a régi gazdagságot valahogy megtartsák, visszaszerezzék, vagy azért, hogy kitörjenek a szegénységből. Mert itt New Yorkban minden megtörténhet, lehet nagyot nyerni, de nagyot bukni is. Viszont mindenki, aki küzd, elérheti a céljait. Csak követni kell az álmaikat. Kicsit idilli ez a látásmód, nyilván nem ilyen egyszerű a dolog, ettől függetlenül magával ragadó ez a világ, ami a könyvben tárult elénk. A könyv elolvasása után úgy érezzük, most már szívesen megnéznénk magunknak New Yorkot.

Vesszőfonás szakkör

PETŐNÉ FÁBIÁN ERZSÉBET - MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ

A Nemzeti Művelődési Intézet és Magyarország Kormánya támogatásával a Hímzőszakkör mellett elindult a Vesszőfonás szakkörünk is. A szakkör támogatásának a feltétele a szakkörvezetői vizsga megléte, így hárman, Takács Andrásné, jómagam Petőné Fábrián Erzsébet és Kurgyis Lajos ezt a vizsgát elvégezve, megkezdjük a szakkörök működését.

A Hímző szakkörünk a hatodik foglalkozásánál jár, a mentorunk Nagy Istvánné Eszti néni, a Népi Díszítőművészeti Szakkör vezetője. A Gyöngyfüzés szakkör januárban indul, a mentorunk Takács Andrásné.

2022. december 16-án kezdtük a Vesszőfonás szakkörünket. Nagyon büszkék vagyunk, hiszen Luka Lajosnál, a Népművészet Mesterénél tanulhatunk Túrkevéen. Lajos bácsi és kedves felesége Mici néni nagy örömmel fogadtak bennünket, örömmel fogtak bele a tudományba. A vesszőfonás művészete már többszáz éves, a mai napig őrzik és örökítik a mesterek a vesszőfonás hagyományát. Luka Lajos a szakmában minden díjat elérte, amit ebben a szakmában lehetett, a hagyományörzés jegyében örökíti ezt a népművészeti mesterséget és most ezt a tudását adja át nekünk. A vesszőfonás szakkörünk tagjai: Kurgyis Lajos, Barnáné Finta Anikó, Petőné Fábrián Erzsébet, Veres Ildikó Andrea és Szécsi Andrea. Az első alkalommal a beáztatott vesszővel, tulajdonságaival, kezelésével, a vesszőfonás alapjaival ismerkedtünk. Megtanultunk gúzskarikát

készíteni, amelyet ki a térdén - Lajos bácsi utáni technikával -, ki üvegre tekerve hajlította. Az első óránkon a kerek kosáralj készítésével foglalkoztunk, amely igen erős kezett igényel, de gyakorlat közben igen nagy rutint szereztünk. Megértettük a Lajos bácsi mondását: „a jobb kezeden a bal a barátja” - hiszen a hajlításkor, fonáskor szorosan és erősen kell a vesszővel bánni.

Képeink a szakkör folyamán készültek, csapattársaim nevében büszkén mondhatom, a lelkesedésünk töretlen, izgatottan várjuk a következő szakköri alkalmat, amelyet az ünnepek követően tartjuk.

LAPZÁRTA:

2023. január 23.

ELÉRHETŐSÉGEINK:

E-mail: turkevetelevizio@gmail.com

Facebook: Túrkeve Televízió

E-mail: ujsagturkeve@gmail.com

Facebook: Túrkeve Újság

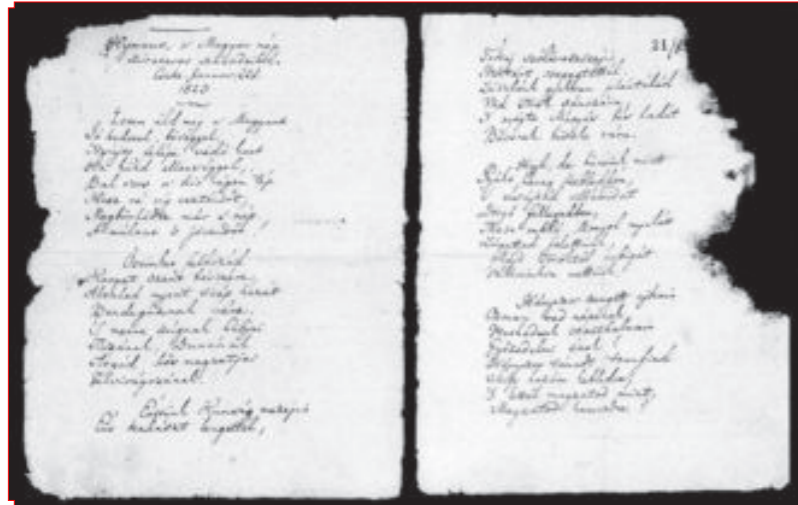

fizetett hirdetés

**Életjáradéki szerződés
Fiatal diplomás házaspár
életjáradéki szerződést
kötne
idős hölgygel vagy úrral.
Telefon: 06-30/965-0495**

A Magyar Kultúra Napja

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát.

Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredes hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

A magyar Országgyűlés 2022. december 7-i ülésnapján elfogadta azt a határozatot, amelynek értelmében a Himnusz befejezésének 200. évfordulójára emlékezve – január 22-ét hivatalos állami emléknapként a Magyar Kultúra Napjának nyilvánította. A határozat szövege szerint az „Országgyűlés támogatja és szorgalmazza a Magyar Kultúra Napján kulturális rendezvények szervezését, amelyek megjelenítik Magyarország gazdag kulturális életét, a magyar kultúra megtartó erejét, valamint előmozdítják a nemzeti kulturális hagyományok megőrzését”. Hangsúlyozza, hogy Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye a nemzeti összetartozás egyik fontos sarokköve, a több mint ezeréves magyar államiság nemzeti jelképe.

A napról való megemlékezés ötletét Fasang Árpád zongoraművész vetette fel 1985-ben. Szavai szerint „ez a nap annak tudatosítására is alkalmas, hogy az ezeréves örökségből meríthetünk, és van mire büszkének lennünk, hiszen ez a nemzet sokat adott Európa, a világ kultúrájának.

Ez az örökség tartást ad, ezzel gazdálkodni lehet, valamint segíthet a mai gondok megoldásában is”. Végül a nap tényleges megünneplésére a Hazafias Népfront Országos Tanácsa 1988. december végi ülésén tett felhívást és 1989 januárjában ők szervezték meg az első évfordulós rendezvénysorozatot és azóta rendre évente ünneplik meg ezt a napot.

2022 decembere óta hivatalos állami emléknap. Az emléknapon a magyarság szerte a világban megemlékezik a magyar kulturális értékekről. Kiállításokat és koncerteket szerveznek, könyvbemutatókat, irodalmi esteket és színházi előadásokat tartanak, megrendezik az Együtt szaval a nemzet című programot és a Magyar Drámaíró Verseny döntőjét.

E naphoz kapcsolódva adják át a magyar kultúrával, továbbá – 1993-tól 2012-ig – az oktatással, pedagógiai munkával kapcsolatos szakmai elismeréseket is.

/Forrás: Wikipédia/

Túrkeve Város Önkormányzata, a Túrkevéért Alapítvány és a Madarász Károly Művelődési Ház és Városi Könyvtár
tisztelttel hívja Önt és kedves Családját

„Keviek nótáznak”
című műsorra

a
MAGYAR KULTÚRA NAPJA
alkalmából

**2023.
január 22.
vasárnap
15⁰⁰**

Program:

- Köszöntők
- Csajbók Ferencné-szavaltat
- Nótaműsor

Közreműködnek:

- Kolta László
- Tóthné Czinder Vali
- Deák Lajos

Kísér:
Tordai Zoltán és zenekara

Háziasszony:
Farkas Rozika

Születésnapján köszöntjük
MADARÁSZ KATALINT,
városunk Díszpolgárát!

Kolta László

Tóthné Czinder Vali

Deák Lajos

Farkas Rozika

Tordai Zoltán és zenekara

Belépődíj:
1.500,- Ft

Helyszín:
Művelődési Ház

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!
A résztvevő a rendezvény helyszínére való belépéssel beleegyezését adja, hogy róla kép és hangfelvétel készülhet.
A programváltozás jogát fenntartjuk!

Meghívó

Hegyfokya Kabos Emlékünnepségre

A Keviföld Alapítvány tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

2023. február 5-6-án

Hegyfokya Kabos római katolikus plébános, éghajlatkutató

halálának 104. évfordulója

alkalmából rendezett emlékünnepségre.

Program:

Február 5.

- 8.45 Kegyeleti emlékszentmise a római katolikus templomban
Szentmisét celebrálja: Ondavay Tibor főesperes, pápai prelátus
- 9.45 Kószorúzás Hegyfokya Kabos sírjánál

Február 6.

- 14.30 1-2. osztályos tanulók szavalóversenye
- 16.30 3-4. osztályos tanulók szavalóversenye

Helyszín: Korda Vince Alapfokú Művészeti Iskola.

MEGHURCOLTAK

Múzeum megnyitása Kunszentmártonban

KOVÁCS JÁNOS

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, de talán az egész országban is egyedülálló intézmény, emlékhely, múzeum nyílt meg Kunszentmártonban 2022. november 24-én. A „Kulákok és kitelepítettek emlékhelye” a Kossuth úton, a valamikori úri kaszinó, később járási könyvtár évek óta üresen álló épületében talált helyet. Az emlékhely ötletgazdája, megálmodója és létrehozója dr. Barna Gábor professzor, néprajztudós, egyetemi docens, a Szent István Tudományos Akadémia főtitkára, aki Kunszentmártonban született.

Az emlékhely a negyvenes, ötvenes évek, a Rákosi-diktatúra embertelen idejét idézi fel a látogatóknak. A „Meghurcoltak” cím egyrészt a kulákoknak bélyegzett kunszentmártoni (valamint tiszazugi és mesterszállási) emberek igazságtalan meghurcolását, tönkretételét mutatja be. Másrészt a Budapestről Kunszentmártonba, Tiszaföldvára és Öcsödre kitelepített több száz család szenvedését, megaláztatását mutatja be. Nagyon időszerű volt ennek az emlékhelynek, múzeumnak a kialakítása, hiszen ezek a tragikus és szégyenletes események egyáltalán nem épültek be a társadalom tudatába, a felnövekvő ifjúság tudatába.

Dr. Barna Gábor professzor úr, régi kedves ismerősöm és földim, olyan szép és nagyszerű dolgot álmódott meg, amelyre mindannyian büszkék lehetünk. A jeles néprajzi könyvek tucatjainak szerzője, szerkesztője, aki a munkásságában Kunszentmárton és a Tiszazug történetét, életét, hagyományait kutatja elsősorban, de Mesterszállás is több szép könyvet köszönhet dr. Barna Gábor professzor úrnak. Így az 1995-ben (a templom építésének és felszentelésének 100. évfordulóján) és az 1997-ben (a község önállóvá válásának 100. évfordulóján) kiadott *Mesterszállás*-könyveket ő szerkesztette, valamint 2000-ben, a Millecentenárium alkalmából megjelentette

Seres Katalin „A pusztai vadóc” című, mesterszállási témájú családregejét.

De az emlékhely tervezése, létrehozása során is megjelent és kutató Mesterszálláson dr. Barna Gábor. Így valamikori tanyai szomszédunk, D. Bíró István bácsi perének iratai is megjelennek ezen a kiállításon, amely dokumentumokat unokája, Molnár Jánosné Marianna, a mesterszállási Népi Díszítőművészeti Szakkör vezetője bocsátott a rendelkezésére. De egy régi fényképen a szintén kuláknak nyilvánított alsórészi gazda, Tigyi István bácsi látható három ikerbáránnyal és az anyajuhval, a tanya előtt. De megtaláltam a Mesterszálláson született Szabó Imre bácsinak, a „Falufelügyelő” című helyi lap munkatársának színes karikatúráit munkaszolgálatos katonasága idejéből. Ezenkívül ott találtam K. Kiss István bácsi és felesége, Harangozó Rozália néni fényképét, akik nekem anyai ágon rokonaim is voltak, s ők is bőven kivették a részüket a kulákküldözésből. De még több mesterszállási vonatkozású anyag is van a kiállításon. Ezeket a szorgalmas, dolgos, iparkodó, a földet és az állatokat szerető parasztembereket bélyegezték meg, hurcolták meg, alázták meg, kínoztak meg, csuktak börtönbe, internáltak a Hortobágyra vagy hurcolták el Recskre a kommunista diktatúra kényurái, akiknek a jelszava volt „a múltat végképp eltörölni”.

Hála Istennek, ez csak ideiglenesen sikerült nekik. Hiszen „a múltat nem lehet eltörölni”. Ezt a címet adta a dr. Barna Gáborral készített riport címűl Mártonfi Benke Márta festőművész, művészeti író, aki szintén Kunszentmártonban született és a „Magyar Múzsza” című, negyedévente megjelenő kulturális folyóirat képzőművészeti rovatának szerkesztője. A lapot a Magyar Újságírók Közössége adja ki, és az idei októberi számában jelent meg ez a kitűnő riport dr. Barna Gábor professzor úrral. A lapban megjelenő másik riport címe: „Ez velünk történt, itt történt, ahol élünk” és Lovas Dániel készítette dr. Barna Gáborral, aki valamikor egyik létrehozója volt a kunszentmártoni helytörténeti múzeumnak is, ahol már számtalan konferenciát, előadást, kiállítást és könyvbemutatót szervezett.

A riportban beszélt a 2020-ban megalakult kunszentmártoni „Köttön Vezér Honismereti, Hagyományörző és Városvédő Egyesület”-ről, amelynek a tagjai sokat segítettek neki az emlékhely kialakításában. Az anyag dr. Barna Gábor szorgalmas kutatómunkája során szépen gyűlt, valamint mindig szaporodott a támogatók és rokonszenvezők tábora is. Ilyen támogató volt a Nemzeti Emlékezet Bizottsága, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Városi Civil Alap, a Lechner Tudásközpont és Kunszentmárton város Önkormányzata, valamint rengeteg egyszerű ember, aki a maga vagy a családja, felmenői keservesen megszenvedett emlékeit

megosztotta dr. Barna Gáborral. Valamint rendelkezésére és az emlékhely rendelkezésére bocsájtotta a korabeli iratokat, dokumentumokat, leveleket és fényképeket.

A Kunszentmártonba kitelepítettek között sok volt katonatiszt, értelmiségi és sportoló is, volt, akiket Budapestről telepítettek ki ide. S ezzel nemcsak ezeket az embereket akarták büntetni, hanem azokat a kuláknak nyilvánított embereket is, akiknek a házába vagy tanyájába költöztették az „osztályidegeneket“. A valóságban azonban jó kapcsolat, szolidaritás, sokszor életre szóló barátság vagy szerelem alakult ki a kitelepítettek és befogadók között.

A kitelepítettek másik csoportjához tartoztak azok a papok, szerzetesek, akiket különböző vidéki rendházakból telepítettek ki a kunszentmártoni kármeliták rendházába. Így Bajáról, Pécsről és Szentgotthárdról telepítettek ciszterci szerzeteseket a kármelita rendházba, ahol igen rossz körülmények között, nagyon szűkös, zsúfoltan voltak. Az egyszerű kunszentmártoni emberek azonban rendszeresen élelmiszerekkel segítettek a kitelepített szerzeteseket. A Pécsről idehurcolt ciszterciek között volt a jeles költő, író, Ágoston Julián (1909-1969), aki kunszentmártoni kényszerszertartózkodása alatt egész kötet verset írt, „*Kerítések között*“ címmel. Ezek a költemények 2013-ban „*Kunszentmártoni nyár 1950*“ címmel egy szép kötetben jelentek meg a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztálya közreműködésével.

A kötet a kunszentmártoni versek mellett tartalmazza a szerző rajzait, festményeit, illusztrációit a költeményekhez, szerzetesek, kortársak visszaemlékezéseit és a versek kéziratát is. A Kunszentmártonban írott versek között található a „*Halott virrasztás*“ című költeménye, amelyet 1950. július 28-án írt. A költemény egyike irodalmunk nagy magyarság-verseinek. Nemzetünk történetének zűrzavaraiban, katasztrófaiban, meghasonlásaiban és önpusztításaiban mindig a keresztény hit volt az a megtartó és felemelő erő, amely a nemzeti és emberi megpróbáltatások idején segített, amit a költemény mottója is kifejez: „*csak ő vigyáz rád: a vén kökereszt, / a virraszt fölötted Sarlósboldogasszony.*“ Ágoston Julián „*Esteván*“ címmel írt történelmi-ifjúsági regény Szent István király koráról, amelynek a főszereplője, Maurus (Szent Mór) pécsi püspök, a magyar kereszténység nagy alakja, Szent István király erős támasza volt az országépítésben és keresztény hit terjesztésében. A magyar irodalomban Mór püspök írta az első legendát a zoborhegyi szerzetesekről, „*András és Benedek legendája*“ címmel.

A „*Meghurcoltak*“ című állandó kiállítás, a kulákok és kitelepítettek emlékhelyének a kialakítása dr. Barna Gábor professzor úrnak és segítőinek több évi kemény munkájába került. Megérte azonban ez a munka, hiszen talán az országban is teljesen egyedülálló kiállítás, múzeum és emlékhely alakult ki a valamikori kunszentmártoni kaszinó szépen újjávarázsolt épületében.

Az ünnepélyes megnyitón először az állandó kiállítás megálmodója és létrehozója, dr. Barna Gábor professzor, néprajztudós köszöntötte az ünneplő közönséget. Ezután dr. Barna Gábor professzor, valamint a meghívott vendégek megtartották a köszöntő beszédjeiket, kihangsúlyozva a

dr. Barna Gábor által létrehozott „*Meghurcoltak*“ című állandó kiállítás és a „*Kulákok és kitelepítettek emlékhelye*“ országos jelentőségét, amely elősegíti történelmünk jobb megismerését, különösen a fiatalabb nemzedékek körében, valamint főhajtás is ez a kommunista diktatúra ártatlan áldozatai előtt. Ezután Dezső Dóra művészeti előadó és Hegedűs Krisztián muzeológus egy magas színvonalú műsorral idézték fel a kommunista diktatúra embertelen időszakát.

A kiállítás esztétikai szempontból is nagyon szép, kifejező és beszédes lett. A kinagyított fényképek, dokumentumok jól kifejezték azt a paraszti értékrendet és alkotóerőt, amelyet a Rákosi-diktatúra tönkretett, megsemmisített.

Mindannyian reméljük, dr. Barna Gábor professzorral együtt, hogy ez a magas színvonalú, erkölcsi felemelkedésünket szolgáló állandó kiállítást és emlékhelyet rendszeresen és nagy számban látogatni fogják az emberek, hogy idővel egy országos zarándokhelyé válik, hogy el fogja érni azt a célt, be fogja tölteni azt a feladatot, amelyet az emlékhely megálmodója és létrehozója, dr. Barna Gábor professzor fogalmazott meg:

„*Célunk egyrészt, hogy emléket állítsunk azoknak a meghurcolt embereknek, akikről elfeledkeztünk. Emléket állítsunk szenvedéseiknek, emberi helytállásuknak, mert tőrtek a gyermekeikért, a jövő miatt. És megtudtuk bocsátani, mert azt mondták: Istennél van az ítélet. Valami hihetetlen, hogy az ember mennyire emberséges tud maradni még a neki rosszat tevő emberrel szemben is. Másrészt: ha már ezt*

a sok szenvedést, igazságtalanságot felidézünk, hátha okul a mostani társadalom is. Nehogy előjőjön még egy ilyen eset, hogy irigységből, mert valakinek több van, mint nekem, más a vallása, más a pártállása – meghurcolják. Halálba kényszerítsék, mindenétől megfosszák. Harmadikként pedig arra gondolok, hogy ezeknek az embereknek példaértékű a hűségük, gyökereikhez, értékrendjükhez ragaszkodásuk. Ezt kellene felmutatni valahogy a mostani gyerekeknek, fiataloknak is. A kitelepítettektől és a kulákká bélyegzettektől mindent elvettek. Ők minden meghurcoltatásuk ellenére is ragaszkodtak szülőföldjükhöz, hazájukhoz. Megmaradtak kunszentmártoniaknak, öcsödinek, tiszaföldvárinak. Embernek.“

Bizony, a meghurcoltak családtagjai, leszármazottai is könnyeket hullattak a fájdalmas emlékek felidézésekor, gyakran könnyet ejtett dr. Barna Gábor professzor, de az emlékhely ünnepélyes megnyitóján, felszentelésén sem hiányoztak a könnyek. Hiszen elérkezett végre a mi vidékünkre is az igazság pillanata, amelyre már olyan régen vártak az emberek.

S talán az sem éppen véletlen, hogy ez az országos jelentőségű emlékhely, múzeum, állandó kiállítás éppen Jász-Nagykun-Szolnok megyében valósult meg, jött létre. Hiszen ebben a megyében lett elsőként az országban Túrkeve „*termelőszövetkezeti város*“, majd követte e „*kiváltságban*“ gyorsan egymás után Karcag, Kisújszállás és Mezőtúr. Természetesen, ezzel velejárta a mind a négy város határában levő, virágzó és működő tanyavilág felszámolása, megszüntetése is. Mondjuk, hogy ez sem ment önként és dalolva, hiszen ezek az emberek ragaszkodtak az olykor évszázados tanyáikhoz, amelyet őseik építettek, s amelyben generációk, olykor több generáció is, éltek együtt. De a tanyákkal együtt felszámolódott a magyar parasztság is, amely pedig évszázadok óta a nemzet megtartó ereje. Nem volt már értelme számukra a szorgalmas, szívós munkának, a törekvésnek, a józan és takarékos életnek, hiszen csak olyan sorsuk lett (vagy még olyan sem), mint a haszontalan, iszákos, pazarló, máról-holnapra élő embereknek.

Bizony, nem ilyen jövőt szántak a magyar parasztságnak a két világháború között jelentkező népi írók, akik elkötelezettek voltak a magyar jövő, a vidék, a magyar parasztság mellett; akik megoldást kerestek a kor fájó problémáira; akik olyan világot álmodtak, olyan „*harmadik utat*“ (Németh László) kerestek, ahol sem a hitleri fasizmus, sem a sztálini kommunizmus nem hurcolnak ártatlan magyar állampolgárokat koncentrációs táborokba, gulágokra, börtönök kínzókamráiba; nem zavarják ki az egy élet munkájával szerzett tanyájából; nem telepítik ki a Hortobágyra, vagy az alföldi községekbe, tanyákra; nem hurcolják el Recskre.

Bizony, fájoan látták a jogtalanságokat, kegyetlenségeket és igazságtalanságokat a népi írók is, akik egyrészt hallgatásra ítéltettek, mint Tamási Áron, Sinka István, Kodolányi János vagy Erdélyi József; a régi paraszti életet írták tovább, mint Veres Péter vagy Szabó Pál; külföldre menekültek, mint Szabó Zoltán vagy Kovács Imre; vagy a rendszer szolgálatába szegődtek, mint Darvas József vagy Erdei Ferenc.

Ezek a dolgok sorban felöltöttek bennem, miközben a megnyitó ünnepélyes és emelkedett hangulatában hallgattam az egymást követő megnyitó beszédeket, amelyek országos vagy megyei vezetők, történész szakemberek ajkáról hangzottak el; valamint azt a megrendítő jelenetet, amikor a rabbi, a református és katolikus püspök felszentelték, megáldották a múzeumot, az emlékhelyet és az állandó kiállítást, amely tökéletes szakértelemmel lett berendezve, hogy szinte minden dokumentum magáért beszélt. Hiszen kevés olyan család volt a mi vidékünkön, akiket a kulákküldözés vagy a kitelepítés nem érintett volna. Például a szomszédos Öcsödre telepítették Jankovics Marcell kiváló rajzfilmrendezőt a családjával, vagy Perczel Zita, a híres színésznő szüleit is.

Nekem a nagyapám, R. Kovács János (1883-1954) lett kitelepítve a Hupán lévő tanyájából egy járási tanyára, ahol neki már az istállóban, a jószágok mellett jutott hely. Tanyáját és földjeit egy élet szorgalmas, szakszerű munkájával szerezte és fejlesztette, sokat áldozva a közügyeknek, s segítve szegényebb sorsú embertársait. Belerokkanva az igazságtalan csapásba, egy idegen ember istállójában halt meg, agyvérzést kapott. Unokája, az akkor 12 éves Kovács Imre találta meg nagyapja holttestét, 1954. január 6-án, amikor a Kiszéjzúst kereső Háromkirályokról emlékeznek meg az emberek. Hát neki ezt hozta a sokat emlegetett „*szép, új világ*“.

E tudósítás nem mentes az egyéni érzelmektől, gondolatoktól, s nem is lehet, hiszen a jövőben is minden egyes látogatónak mást-mást jelent a „*Meghurcoltak*“ című állandó kiállítás, mit ahogy mindannyiunknak mást és mást mond, jelent egy vers, egy regény, egy zenemű, egy szobor vagy egy festmény. Egy dologban azonban minden látogató egyetért: soha többet ilyen világot (világokat), ahol ezek a szörnyűségek és embertelenségek megtörténhetnek! S adja Isten, hogy nagyon sok látogató gondolja ezt, miközben szembenéz a magyar múlt e szégyenletes és szörnyű korszakával. S nagyon fontos, hogy a felnövekvő gyerekek, a fiatalok is szembesüljenek ezekkel a dolgokkal. Végül nagy tisztelettel és szeretettel gratuláljak dr. Barna Gábor néprajztudósunk, professzornak és segítő munkatársainak, s az őseim nevében is megköszönjem ezt a katartikus kiállítást, a borzalom, a szenvedés és megaláztatás e tárgyiasított mementóját, amelynek a létrehozása nagyon fontos, országos ügy volt.

Húsmentes scsí leves Narancsos kevert süti sós karamella öntettel

KISS IMRÉNÉ MAGDI

Húsmentes scsí leves

ELKÉSZÍTÉS:

A káposztát átmoszuk (ha kell). 1-1,5 dl alaplevet ráöntünk, hozzáadunk 2 kanál paradicsompürét, a babérlevelet, és lefedve, kis lángon egy jó órát főzzük. Közben a répákat gyufaszál vastagságúra vágjuk. Ha gyorsítani szeretnénk a folyamatot, nagy lyukú reszelőn is lereszelhetjük. A hagymát apróra vágjuk, a gombát felszeleteljük. Az zsiradékot felmelegítjük, megfuttatjuk rajta a hagymát, majd hozzáadjuk a répákat. 10-15 percig pirítjuk, majd a leveshez adjuk. Ráöntjük a maradék alaplevet, beletesszük a gombát, a kaporból vegyünk ki keveset, a többit szórjuk rá. Lefedve közepes lángon még 10 percig főzzük. Tejfőllel, a maradék kaporral megszórva tálaljuk. A húsimádók készíthetik sertés- vagy marhahússal is, de anélkül is nagyon finom.

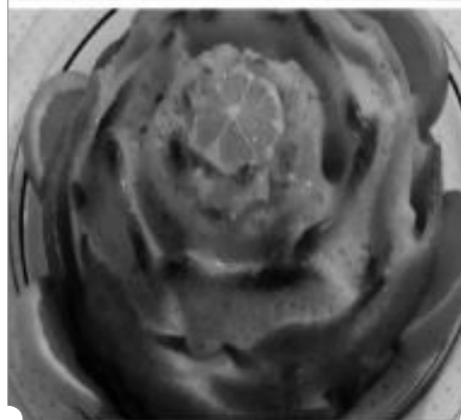

Hozzávalók:

50 dkg savanyú káposzta
2 közepes db sárgarépa
1 közepes db fehérrépa
3 db babérlevél
1 l zöldség alaplé vagy
1 húsleves kocka 1 liter
vízben feloldva
4 közepes db gomba
2 evőkanál sűrített paradicsom
só, bors ízlés szerint
kapor
5 evőkanál tejföl
1 közepes vöröshagyma
1 evőkanál zsiradék

Narancsos kevert süti sós karamella öntettel

A tojásokat egy tálba tesszük, hozzáadjuk a cukrot és kb. 1 percig keverjük fakanállal, hozzáadjuk az olajat, reszelt narancshéjat, narancslevet, összekeverjük. A sütőport elkeverjük a liszttel, majd részletekben hozzákeverjük a masszához. Híg tésztát kapunk, olyannak kell lenni. Süthetjük kuglóf, torta vagy ózgerinc formában, tepsiben is. Előtte kikenyjük zsiradékkal, beleöntjük a masszát. 160 fokra előmelegített sütőben tűzpróbáig sütjük. Elég sokáig sül. A sütési idő attól is függ, hogy mekkora sütőformába tesszük, és egy vagy két edényben elosztva sütjük. A közepébe szúrjunk hurkapálcát vagy tűt és ha nem ragad, ruganyos a tészta, akkor kivehetjük. Még melegen meglocsoljuk narancslével. Ez el is hagyható, de szerintem ne hagyjátok ki. A karamell öntethez a cukrot világosra karamellizáljuk. A tejszint fokozatosan hozzáöntjük. Ha feloldódott a cukor, levesszük a tűzről, apránként hozzáadjuk a vaját, sót. Simára elkavarjuk. A kihűlt süteményt felszeleteljük, tálaláskor az öntetből csurgatunk rá.

Hozzávalók:

4 db nagy méretű tojás
20 dkg kristálycukor
240 ml olaj
2 db narancs reszelt héja
240 ml narancslé
30 dkg sima liszt
1 csomag sütőpor

Sütés után:

120 ml narancslé meglocsolni a süteményt (el is hagyható)

Tálaláshoz: sós karamellás öntet (el is hagyható, de nagyon finom vele)

Sós karamell öntet:
10 dkg kristálycukor
1 dl tejszín
5 dkg vaj
fél kávéskanál tengeri só

Költözzünk a Marsra?

Még a Földön sem tudjuk újraalkotni a természetet

TÖRÖK MÁRTON

Az emberiség számtalan elképesztő sikert ért már el. A tudomány és a technika fejlődésének köszönhetően eljutottunk már a Holdra, és távoli galaxisokról készült látványos fotókat nézegethetünk az interneten, a zsebükből bármelyik pillanatban előkapható okostelefonon. De a tudásunknak még mindig vannak határai. Például fogalmunk sincs, mi történik az óceánok legmélyén. A természetet is legfeljebb csodálni tudjuk, de teljesen reménytelen, hogy valaha képesek legyünk tudatosan felfogni az élővilág összes bonyolult összefüggését.

Ez azért szomorú, mert a pusztításban, a szemetelésben bezzeg nagyon ügyesek vagyunk. Legtöbbször azt sem tudjuk, mit teszünk éppen tudatlanul tönkre. Egész kontinenseket perzszeltünk fel háborúkkal. Emberek milliói csináltak rabszolgákat más emberek millióiból. Műholdak sorát lövöldözzük a Föld köré, de néhány év vagy évtized után lejár az élettartamuk. Ezután jó részük űrszemétként kering tovább tehetetlenül, esetleg beleütközik egy még működő műholdba, hogy abból is űrszemétként csináljon.

Az, hogy az ember valaha kolóniát hozzon létre a Holdon vagy a Marson, ugyanannyira elérhetetlen álmom marad, mint az időutazás. A túlélésünkhöz ugyanis nagyon sok tiszta levegőre, tiszta vízre és tiszta ételmiszerre van szükség. Ez itt, a Földön annyira magától értetődő, hogy el sem tudjuk képzelni, hogy ezek veszélybe kerüljenek. (Pedig nagyon is veszélyben vannak, szagoljunk csak bele a levegőbe.)

Egy űrbéli kolónia működtetéséhez többek között képesnek kellene lennünk arra, hogy egy űrhajóban vagy egy óriási üvegbúra alatt működtessük a természetet. A semmiből kellene levegőt, vizet és ételmet termelnünk, legalábbis nem szaladhatnánk ki az ajtón egy kis plusz levegőért vagy sárgarépaért. Ezért először nyilván jó lenne elpróbálni az egészet a Földön, egy hatalmas, zárt épületben. Volt is már erre próbálkozás: a hírhedt „Bioszféra 2.” kísérlet, ami csúfos kudarccal végződött.

1991-ben az USA-beli Arizona államban, egy homokos, sziklás terület közepén különleges kísérlet indult. Nyolc ember költözött egy kicsit több mint egyhektáryi alapterületű épületbe. A küldetésük az volt: éljék túl a bentlétet két évig, külső segítség nélkül. A hatalmas üvegépületekben különféle élőhelyek utánzatát alakították ki: sivatagot, őserdőt, óceánt, és természetesen voltak mezőgazdasági területek és lakórészek is. A terv az volt, hogy a gondosan kiválogatott, sokféle növény és állat (fák, bokrok, virágok, élelmi-

szernövények, rovarok, madarak, halak, kecskék, malacok és még sok más) együtt egy működőképes életközösséget alkosson, ahogyan azt a Földön is látjuk. (Innen eredt a kísérlet neve is, az eredeti „Bioszféra 1.” alatt ugyanis magára a Földre gondoltak.) Az első hónapokban működni is látszott a dolog. Igaz, utólag kiderült, hogy még ehhez is folyamatosan kisebb-nagyobb csalásokra volt szükség: a kísérlet szervezői kívülről rengeteg ellátmányt adtak kéthetente az elvileg teljesen elzárt bentl csapatnak. De hamarosan ez sem volt elég, és az élővilág törekény egyensúlya teljesen kibillent. Fogyni kezdett az oxigén; túlszaporodtak a hangyák, a csótányok; a kúszónövények elvették a fényt a többi növény elől. Nem volt elegendő ételmiszer, egyes állat- és növényfajok teljesen kipusztultak. Például a kolibrik és a méhek, így a növények beporzása is megszűnt. A rendkívüli nehézségek miatt a bentlakók között is súlyos feszültségek keletkeztek.

A kísérletnek rengeteg tanulsága van. A Bioszféra 2. mind a mai napig a valaha volt legnagyobb zárt ökológiai rendszernek számít. A résztvevők, a beépített műszerek és a kinti tudósok mind rengeteg hasznos adatot gyűjtöttek. De az egyik legfontosabb tanulságot ennyi alapján is lezűrhetjük: fogalmunk sincs, hogyan működik a természet, és képtelenek vagyunk mesterségesen újratertetni. Például azt gondolhatjuk, jót teszünk, ha lepermetezzük a gyümölcsfákat és a szántóföldeket vegyszerekkel, de ezzel egyúttal épp a méheket sodorjuk végveszélybe. Beporzás nélkül pedig végül mi is éhen maradunk, és nekünk nem lesz külső segítségünk, ha az egész Föld élővilágát változatos módokon pusztítjuk. Vigyázzunk a természetre, az élővilágra a mindennapokban, a kertjeinkben, a közös területeinken az új évben is!

SZAKÍTS A HALLGATÁSSAL!

0 *Hív* 24

Van segítség!

+36-80-20-55-20

ORSZÁGOS KRÍZISKEZELŐ ÉS INFORMÁCIÓS TELEFONSZOLGÁLAT

VAN SEGÍTSÉG!

0-24 órás ALDOZATSZÉTTŐ VONAL

+36-80-225-225

vagy

112

TÜRKEVE ÚJSÁG - ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Felelős kiadó: Túrkeve Város Önkormányzata. Hirdetések leadási helye: Polgármesteri Hivatal, Túrkeve, Petőfi tér 1. ISSN: 0865-1302
Főszerkesztő: Molnár Magdolna, Nyomdai előkészítés: Bacskai Attila, Nyomdai kivitelezés: KIS-ÚJ-LAP Kft., felelős vezető: Farkas Zsolt.